

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की
फैसला

२०७५/०७६ सालको निर्णय नं. १८७

पुनरावेदन नं.-०७३-RB-०४५३

मुद्दा:-आयकर(२०६८/०६९)।

काठमाडौं जिल्ला का.म.न.पा.वडा नं.११ बबरमहलस्थित प्रभु बैंक लिमिटेड } पुनरावेदक
(साविक स्थायी लेखा नं.३०२१६५३४२ का प्रभु विकास बैंक लिमिटेड) का
तर्फबाट अख्तियार प्राप्त ऐ का प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अशोक शेरचन१ }

विरुद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर.....१ }
आन्तरिक राजस्व विभाग लाजिम्पाट काठमाडौं१ } प्रत्यर्थी

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट: विद्वान अधिवक्ता श्री थमनबहादुर भण्डारी

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री शम्भुकुमार बस्नेत

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय: श्री ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर ।

शुरु निर्णय गर्ने पदाधिकारी: - प्रमुख कर प्रशासक श्री शोभाकान्त पौडेल ।

शुरु निर्णय मिति: २०७२/११/११

यसमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर समेतको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ (१) र आयकर ऐन २०५८ को दफा ११६(१) बमोजिम यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको रही दर्ता हुन आएको प्रस्तुत पुनरावेदनपत्रको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ ।

तथ्य खण्ड

१. करदाता प्रभु बैंक (साविक प्रभु विकास बैंक)लिमिटेडले आ.व. २०६८/०६९ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा

९६ अनुसार करयोग्य आय रु.१४,५४,१६,४४८/५७ देखाइ मिति २०६९/०९/२३ मा विवरण पेश गरेका रहेछन ।

२. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६८/०६९ को आय विवरणको कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट आय विवरण साथ प्राप्त अन्य कागजातको अध्ययन, छानविन तथा हिसाब किताबको परीक्षण गर्दा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कट्टी गर्न नपाउने खर्चहरू दावी भएको, व्यवसायको मुनाफा र लाभ तर्फ गणना हुनु पर्ने रकम समावेश भएको नदेखिएको तथा भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्नेमा गरेको नपाइएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नु पर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७२/१०/२३ मा सूचना जारी भएको ।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२/१०/२३ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७२/१०/२४ मा बुझी लिइ सूचनाको जवाफ मिति २०७२/११/०९ मा पेश गरेको ।
४. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०६८/०६९ का लागि रु.१४,६०,११,३७८/२३(चौध करोड साठी लाख एघार हजार तीन सय अठहत्तर रुपैया तेइस पैसा) करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन २०५८ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ११८, ११९ र दफा १२०(क) बमोजिम व्याज र शुल्क समेत गणना गरी कर दाखिला गर्न सूचना जारी गर्ने भन्ने समेत व्यहोराको ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२/११/११ मा भएको निर्णय पर्चा ।
५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७२/११/११ मा जारी गरेको आ.व. २०६८/०६९ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी प्रभु बैंक लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७२/१२/१२ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा निवेदन पेश गरेकोमा ६० दिन भित्र कुनै निर्णय नगरेकोले प्रशासकीय पुनरावलोकनको निवेदन अस्वीकृत भएको मानी कारबाही अगाडी बढाउने भन्ने करदाता प्रभु बैंक लिमिटेडको मिति २०७३/०८/२० मा आन्तरिक राजस्व विभागलाई लेखेको पत्र ।
६. यसमा शुरु कार्यालयले मिति २०७२/११/११ मा गरेको संशोधित कर निर्धारण सम्बन्धी आदेशमा हास योग्य कार्यालयको उपकरणहरू **Note counting Machine, Generetor, Locker** जस्ता कार्यालय उपकरणलाई समूह 'ख' मा बर्गिकृत गरी दावी गरेको हास खर्च अमान्य गरेको, कर्मचारीको बोनस वितरणमा खर्च भएको रकमलाई कर्मचारीको प्रत्यक्ष आय मानी खर्च दावी अमान्य गरेको, विकास ऋणपत्र खरिद गर्दा भुक्तानी गरेको प्रिमियम रकम **Amortize** गरेको खर्च दावी नदिएको, ब्याज भुक्तानीमा कर छुट पाउनेमा अग्रिम कर कट्टी दावी गरेको, लेखापरीक्षण संग सम्बन्धित खर्चलाई अमान्य गरेको, कर्मचारीको पारिश्रमिक कर कट्टी भएको रकम कानूनबमोजिम दाखिला भएको तथा कर्मचारीको पोशाकवापतको

खर्चलाई पारिश्रमिक आय मानी खर्च अमान्य गरेको र महिला कर्मचारीको पारिश्रमिक आयमा दश प्रतिशत छुट पाउनेमा नदिइ कर गणना गर्ने गरी भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश बदर गरी पाउँ भन्ने यस न्यायाधिकरणमा पेश भएको पुनरावेदन पत्र ।

७. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणको मिति २०७६/०२/२० मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

८. नियम बमोजिम साप्ताहिक तथा दैनिक पेसीसूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक प्रभु बैक लि. को तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान अधिवक्ता श्री थमन बहादुर भण्डारीले, बोनसको रकम बाँडफाँड समेतका प्रत्यक्ष आमदानिसंग मात्र सम्बन्ध रहेको मानी खर्च कटौती अमान्य गरेको, कर्मचारीको पोशाक खर्च कर्मचारीको व्यक्तिगत आय होइन तसर्थ पोशाक खर्चमा अग्रिम कर कट्टी माग गरेको, ब्याज भुक्तानीमा कर छुट पाउनेमा अग्रिम कर कट्टी दावी गरेको, लेखा परीक्षणसंग सम्बन्धित खर्चलाई अमान्य गरेको, तथा **Note counting Machine, Generetor, Locker** जस्ता उपकरणहरूलाई वर्गिकरणमा फरक पारी समुह “ख” मा दावी गरेको हास खर्च अमान्य गरी समुह “घ” कायम गरेको निर्णय कानून विपरीत र मनोगत भएकोले बदरभागी छ भन्ने बहस प्रस्तुत गर्नु भयो ।
९. त्यसै गरी प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय एवं आन्तरिक राजस्व विभाग समेतका तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाडौंका विद्वान उपन्यायधिवक्ता श्री शम्भु कुमार बस्नेतले ले करदाताले बोनस व्यवस्था गर्दा बढी गरेको कारणले फरक परेको रकम खर्च कट्टी नपाउने गरी, **Note counting Machine, Generetor, Locker** जस्ता उपकरणहरूलाई बैंकिंग ब्यवसायको Core Function गर्ने मेशनरीका रूपमा हेरी समूह “घ” मा कायम गरी हास आधार निर्धारण गरेको, लेखा परीक्षणसंग सम्बन्धित खर्चमा कानून बमोजिम अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्नेमा नगरेको, पोशाक कर्मचारीको व्यक्तिगत आय नै भएकोले पोशाक खर्चमा कर कट्टी दावी गरेको समेतको शुरु कार्यालयको निर्णय सदर हुनुपर्छ भन्ने बहस जिकीर प्रस्तुत गर्नु भयो ।
१०. पुनरावेदकका तर्फबाट लिईएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवै तर्फका विद्वानहरूबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणहरूको अध्ययन गरी हेर्दा यसमा शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरको निर्णय मिलेको छ छैन? पुनरावेदकको जिकिर पुग्न सक्ने हो होइन? भनी निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।
११. सो बमोजिम निर्णय तर्फ विचार गर्दा निम्नलिखित पुनरावेदन जिकिरका विषयमा निम्न बमोजिम हुने देखिन आयो:-

(क) Note counting Machine, Generetor, Locker ATM machine, Generator जस्ता कार्यालय उपकरणको हास खर्च सम्बन्धमा:- ठूला करदाता कार्यालयले कार्यालय उपकरणका रूपमा रहेका **ATM machine, Generator, Locker** जस्ता सामानहरूलाई समूह “घ” मा पर्ने भनी

आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९(१) संग सम्बन्धित अनुसूचि-२ को १(घ) बमोजिमको हास दर कायम गरी पुनरावेदकको हास गणनालाई अमान्य गरेकोमा पुनरावेदकले उल्लेखित सम्पत्तिहरू बैंकको प्रयोजनको लागि कार्यालय उपकरण रहेको हुँदा आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची-२ को दफा १ को सम्पत्ति समूह “ख” अन्तर्गत कै कायम भई हास गणना पाउनु पर्ने जिकिर लिएको सम्बन्धमा विचार गर्दा साविकमा राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौँबाट सोही मुताविक समूह ‘घ’ नै कायम गरी फैसला हुँदै आएकोमा सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट मुद्दा नं.०७३-RB-०१४६ मा समेत मिति २०७४।७।१४ मा फैसला हुँदा ती मेशिनरी औजारहरू समूह “ख” मा नै समूहिकृत हुनुपर्ने भनी फैसला भएकाले र आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची -२ को दफा १(१)(ख) मा कम्प्युटर, तथ्याङ्क केलाउने उपकरण जस्ता सम्पत्तिहरू समूहिकृत हुने व्यवस्था अनुरूप पुनरावेदकले पनि सोही किसिमका सम्पत्तिलाई समूह (ख) मा राखेकोले सो का आधारमा **ATM machine, Generator** जस्ता कार्यालय उपकरणको सम्पत्ति समूहिकरण सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरको निर्णय सो हदसम्म मिलेको देखिएन ।

ख) लाभांस आम्दानीको बोनस व्यवस्था खर्च:- करदाताले यस आय वर्षमा नाफा नोक्सान हिसावमा अन्तिम रूपमा करकट्टी भै आएको रकम समेत गणना गरी कर योग्य आयको घोषणा गरेको देखिन्छ । पुनरावेदकले अन्तिम रूपमा कर कट्टी भै आएको रकम अलग गरी कर गणना गरिसकेको र यसमा अन्यथा जिकिर लिएको पनि देखिएन । आयकर ऐन २०५८ को दफा ९२ (१)(क) मा वासिन्दा कम्पनीले भुक्तानी गरेको लाभांस रकम भुक्तानीकर्ताले अग्रिम कर कट्टी गरी भुक्तानी गरेकोले अन्तिम रूपमा कर कट्टी हुने भुक्तानी मानिएको छ । अग्रिम कर कट्टी रकम दाखिला भै सकेपछि प्राप्त भुक्तानी रकमका सम्बन्धमा कर दायित्व पुरा भएको मानिने कानूनी व्यवस्था दफा ९२(२) मा देखिन्छ । पुनरावेदकले अन्य निकायमा लगानी गरी प्राप्त गरेको लाभांश आय पनि यसै कानूनी व्यवस्था अनुसारको भएको पाइन्छ । यसरी प्राप्त हुने रकममा पुनः आयकर तिर्नु पर्ने कानूनी व्यवस्था रहे भएको पाइदैन । लाभांस रकम व्यवसायको आयमा समावेश गरी कर तिर्नु नपर्ने आय भएकोले सो रकमको बोनस खर्च कट्टी गर्न पाउनुपर्छ भन्न मिल्ने नदेखिँदा बोनस गणना गर्ने प्रयोजनका लागि नाफा नोक्सान खातामा सो रकम समेत समावेश गरी बोनस व्यवस्था गर्दा वास्तविक पाउने बोनस खर्च भन्दा बढी दावी हुन जान्छ । तसर्थ बोनस ऐन, २०३० अनुसार खूद नाफाको दश प्रतिशत बोनस वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिन्छ । खूद नाफा भनेको कर लाग्ने कर योग्य आय हो । कर तिर्नु नपर्ने रकम भनेको निकायको रिजर्भमा रहने हुँदा कर्मचारीलाई बोनस वितरण गर्न मिल्ने देखिएन । खूद नाफा रकमको दश प्रतिशत मात्र बोनस व्यवस्थावापत खर्चको रूपमा मान्यता दिएको कानूनसम्मत भएको देखिँदा बढी खर्च दावी रकम अमान्य गरेको शुरुको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।

(ग) विकास ऋण पत्र को Amortization का सम्बन्धमा:- विकास ऋणपत्रको Premium लाई Amortize गरी खर्च लेखेको सम्बन्धमा हेर्दा आयकर ऐन, २०५८ ले व्यवसायको सम्पत्ति व्यापारिक मौज्जात, व्यवसायिक सम्पत्ति हासयोग्य सम्पत्ति एवं गैर व्यवसायिक

सम्पत्तिको रूपमा वर्गिकरण गरेको छ। करदाताले खरिद गरेको विकास ऋण पत्र (Bond) आयकर ऐन, २०५८ को दफा २ खण्ड (क) र (ट) अनुसार व्यवसायिक सम्पत्ति भित्र पर्दछ। जुन खरिद गर्दा भुक्तानी गरेको सम्पूर्ण रकम सोही सम्पत्तिको लागतमा समावेश गर्नुपर्दछ।

पुनरावेदकले बैकिंग ब्यबसाय गर्ने यस कम्पनीले नियामक निकाय नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनानुसार लेखांकन गर्नुपर्ने र **International Financial Reporting Standards – IFRSS** अनुसार प्रतिवेदन गर्नुपर्ने जिकीर लिएतापनि वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्दा आफनो आय ब्यय विवरण संगसंगै आयकर प्रयोजनका लागि छुट्टै आय विवरण भरी पेश गर्ने प्रचलन कर दायित्व भएका सबै किसिमका ब्यबसायमा रहेको छ।

आयकर ऐन २०५८ को दफा १९ अनुसूची २ मा वर्गिकृत सम्पत्तिहरूको हास रकम यकिन गरी खर्च दावी गर्न पाउने व्यवस्था गरेको छ। तर व्यवसायिक सम्पत्तिको हकमा निसर्ग गर्दाको समयमा नाफा भए आम्दानी र नोक्सान भए सो हदसम्मको खर्चका रूपमा लेखांकन गर्न पाउने स्पष्ट प्रावधान आयकर ऐन २०५८ को परिच्छेद ८ मा उल्लेख भएको देखिन आयो । तसर्थ, करदाताले विकास ऋणपत्रको नामबाट प्रिमियम वापत तिरेको रकम Amortize गरी खर्च घटाई समायोजन गरेको कारणबाट कम हुन गएको ब्याज आय रकम आय कर ऐन, २०५८ को दफा ७(२)(छ) बमोजिम आयमा समावेश गर्नुपर्ने भनी गरेको कर निर्धारण आदेश मिलेकै देखिन आयो ।

घ) अग्रिम कर कट्टी तर्फ:-

अ) ब्याज भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टी सम्बन्धमा: - श्री मान जंग सेवा समाज, पोखरा कोनाङ्गे मातृशिशु, बालहित कोष सिद्धि सेतुली समेतका सस्थालाई भुक्तानी गरेको ब्याजमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८ बमोजिम कर कट्टी गर्न पर्ने नपर्ने सम्बन्धमा प्रत्यर्थाबाट आयकर छुट तथा सिमित बैकिङ्ग कारोबार गर्ने संस्था हुँदा ब्याज कर छुट नहुने भनी भएको निर्णय तर्फ विचार गर्दा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८ अनुसार नेपालमा स्रोत भएको ब्याज रकम भुक्तानी गर्दा कुल भुक्तानी रकमको पन्ध्र प्रतिशतका दरले कर कट्टी गरी भुक्तानी गर्नुपर्ने दायित्व पुनरावेदक बैंक रहने प्रष्ट छ। त्यसैगरी सोही ऐनको दफा ९० ले समेत त्यस्तो रकम कर कट्टी नगरेको भएपनि सो कर कट्टी हुनुपर्ने समयमा सो कर कट्टी गरिएको मानिनेछ तथा अग्रिम कर कट्टी गर्नुपर्ने प्रत्येक व्यक्तिले प्रत्येक महिना समाप्त भएको पच्चीस दिन भित्र विवरण दाखिला गर्ने पर्ने व्यवस्था गरेको छ । जहाँसम्म आयकर छुट तथा सिमित बैकिङ्ग कारोबार गर्ने संस्थाको कर छुट हुने नहुने सम्बन्धमा विचार गर्दा सम्मानित सर्वोच्च अदालतको मिति २०७०-९-३ को विकास आयोजना सेवा केन्द्र (डिप्रोक्स-नेपाल) विरुद्ध विपक्षी नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय सिंहदरबार समेत भएको रिट ०६९-WO-०८२९ को (प्रकरण नं. १४) मा कर छुटका आफ्नै सिमा हुन्छन् । त्यो सिमाभन्दा बाहिर गएर न त राज्यले कर लगाउन सक्दछ न त आय प्राप्त गर्ने व्यक्ति वा संस्थाले इन्कार गर्न नै । कर छुटको प्रमाणपत्र जारी हुँदा करमुक्त हुन नसक्ने विशुद्ध व्यापारिक कारोबार गरी आय आर्जन गरेको छ भने त्यस्तो अवस्थामा सो संस्थाले प्राप्त

गरेको आयलाई करको दायरामा ल्याउनु हुँदै हुँदैन भन्ने तर्क गर्नु करका मूल्य मान्यता र सिद्धान्त विपरित हुन जाने । मुनाफारिहत संस्था भन्ने बित्तिकै व्यापार व्यवसायलाई छुट भनेको होइन । वित्तीय कारोबार गर्नु विशुद्ध सेवामूलक मात्र नभई नाफामूलक व्यापार व्यवसाय पनि हो । मुनाफा पनि व्यापार व्यवसायबाट हुन्छ भने त्यस्तो रकम कररहित हुन सक्दैन । त्यसकारण वित्तीय कारोबारबाट प्राप्त आयमा सम्पूर्ण कर छुटको दावी गर्न र छुट दिन मिल्ने नदेखिने उल्लेख भएकोले कर कट्टी छुट पाउने कारोवारमा मात्र कर कट्टी गर्न नपर्ने भनी लेखिएको देखिँदा कर योग्य आय आर्जनका कारोवारमा ब्याज भुक्तानी गरेको रकममा कर लाग्ने भएकाले आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कर कट्टी गर्नुपर्नेमा सो भए गरेको नदेखिई शुरु कार्यालयले गरेको कर दावीको निर्णय कानूनसम्मत नै देखिँन आयो ।

आ)लेखापरीक्षण र अन्य शुल्कमा अग्रिम कर कट्टी सम्बन्धमा:-

लेखा परीक्षण खर्च लेखा परीक्षण कार्य सम्पन्न गर्नको लागि लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्दा भएका सम्झौताका शर्त अनुसार खर्च हुने देखिन्छ । सम्झौतामा उल्लेख भएका शर्त अनुसारका सबै रकम लेखा परीक्षकको सुविधा अन्तर्गत पर्ने र यी रकमहरू भुक्तानी गर्दा ऐनको दफा ८८ (१) अनुसार अग्रिम कर कट्टी गर्न पर्ने देखिँदा पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन ।

इ) महिला कर्मचारीलाई १० प्रतिशत छुट नदिएको सम्बन्धमा:- महिला कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक आयमा लाग्ने करमा दश प्रतिशतले घटी कर तिर्ने गरी सुविधा दिएकोलाई प्रत्यर्थीहरूले अमान्य गरी दम्पति सुविधा लिएका महिला कर्मचारिले उक्त सुविधा नपाउने भन्ने अर्थमा कर निर्धारण गरेको देखियो । ऐनको अनुसूची-१ को दफा १(११) मा पारिश्रमिक आय मात्र भएका महिलाको आयमा लाग्ने आयकरमा १० प्रतिशतले छुट पाउने भन्ने स्पष्ट व्यवस्था गरेको देखिन्छ । प्रत्यर्थी कार्यालयले पारिश्रमिक आयबाहेक अन्य श्रोतबाट समेत आय आर्जन भएको प्रमाणित गर्न सकेको अवस्था देखिँदैन । महिलाहरूमा रोजगारी बृद्धिहोस र आत्मनिर्भरता कायम हुन सकोस भन्ने समेतको अभिप्रायले विधायिकाले दिएको यसप्रकारको सुविधालाई अन्यथा अर्थ गरी कर सुविधाबाट बन्चित गर्नु विशेष संरक्षणको संवैधानिक मान्यता तथा सम्बन्धित कानूनी व्यवस्था विपरित हुन जान्छ । आयकर निर्देशिका २०६६ (संशोधन २०६८) को पृष्ठ १५४ मा उदाहरणसहित सो सुविधा दिन मिल्ने गरी आन्तरिक विभागबाट जारी भएको स्थितिमा दम्पति सुविधा लिएका महिला कर्मचारीहरूले दश प्रतिशत कर छुटको सुविधा नपाउने भन्नु न्याय संगत हुँदैन । कानूनको सम्बन्धित दफाको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा यो यस्तो अवस्थामा नपाउने भनी स्पष्ट रूपमा व्यवस्था गरेको अवस्थामाबाहेक कानूनमा लेखिएको व्यवस्थालाई अन्यथा अर्थ गरी अर्थात् दम्पति सुविधा लिएका महिला कर्मचारीहरूले तिर्नुपर्ने करमा दश प्रतिशत कर छुट नपाउने भन्ने अर्थ गरी सो सुविधाबाट बन्चित हुने गरी भएको उक्त सम्बद्ध निर्णय कानून, सद्बिवेक र न्यायका मान्य सिद्धान्त प्रतिकूल भएको देखिन आयो । अतः उक्त निर्णय उल्टी भई पुनरावेदकले महिला कर्मचारीहरूलाई पारिश्रमिक सुविधावापतको रकम भुक्तानी गर्दा लाग्ने करमा दश प्रतिशत कर छुट पाउने गरी पारिश्रमिक भुक्तानी गरेको कानूनसम्मत नै देखियो ।

ई) पोशाक खर्चमा अग्रिम कर कट्टी सम्बन्धमा:— बैंकमा आउने ग्राहकलाई कर्मचारी पहिचान गर्न सरल होस र गलत मान्छेबाट ठगिन नपरोस भनेर पोशाकको ब्यबस्था गरेको, यी पोशाक कार्यालय प्रयोजन बाहेकमा उपयोग नहुने भएकाले रोजगारीको आयमा समावेश गर्न नपर्ने पुनरावेदकले जिकीर लिएकोमा, आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८(२) खण्ड (क), (ख) र (छ) बमोजिम रोजगारदाताबाट प्राकृतिक व्यक्तिलाई आय वर्षमा दिईएका भुक्तानीहरू पारिश्रमिक गणना गर्दा समावेश गर्नुपर्नेछ भनी स्पष्ट कानूनी ब्यबस्था भएकाले समावेश गरेको देखिन्छ । यसर्थ, पोशाक खर्चमा अग्रिम कर गणना हुन नहुने भन्ने पुनरावेदकको जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन तथापी उक्त पोशाक खर्च वापत प्राप्त रकमलाई पारिश्रमिक आयमा गणना गरी अग्रिम कर कट्टी माग गर्दा कर्मचारीलाई एकमुष्ट पच्चिस प्रतिशतका दरले कर लगाएको शुरु कार्यालयको निर्णय सो हदसम्म मिलेको नदेखिँदा सो हदसम्म बढेर गरी यस प्रकार एकमुष्ट कर नलगाई प्रत्येक कर्मचारीले पाएको पोशाक वापतको हुने रकम समेत समावेश गरी व्यक्तिगत आय यकीन गरी ऐन बमोजिम पाउने छुट समेत दिई करको गणना गर्नु भनी शुरु कार्यालयमा लेखी पठाउने ठहर्छ ।

उ) आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिमको शुल्कको सम्बन्धमा:— पुनरावेदकले अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्ने रकम फरक परेको एवं अग्रिम कर कट्टी गर्न छुट भएको अवस्थामा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क लाग्न सक्दैन भनी जिकिर लिएको देखिन्छ । पुनरावेदकले लिएको जिकिर अग्रिम कर कट्टी गर्न छुट भएको वा दाखिला नभएको वा कुनै विवरण नलुकाएको अवस्थामा दफा १२०(क) अनुसार शुल्क लाग्न पर्ने वा नपर्ने भन्ने सम्बन्धमा हेर्दा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९०(८) मा तिर्नु पर्ने अग्रिम कर र विवरण नबुझाएमा व्याज लाग्ने कानूनी व्यवस्था रहेको पाईन्छ । आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२० (क) मा अग्रिम कर कट्टी रकम दाखिला गर्न छुट भएमा वा अग्रिम कर कट्टी गर्न पर्ने रकम कट्टी गर्न छुट भएमा वा त्यस सम्बन्धी विवरणहरू नलुकाएको अवस्थामा शुल्क लाग्ने कानूनी व्यवस्था रहे भएको नदेखिँदा सो हदसम्म शुरु निर्णय मिलेको देखिएन ।

१२. अतः माथि उल्लिखित आधार र कारणबाट पुनरावेदक करदाता प्रभु बैंक (साविक स्थायी लेखा नं.३०२१६५३४२ भएका प्रभु विकास बैंक) लि.को आ.ब. ०६८/०६९ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा शुरु कार्यालयको मिति २०७२/११/११ को निर्णयमा Note counting Machine जस्ता सम्पत्तिलाई समूह “घ” मा पर्ने भनी गरेको निर्णय, अग्रिम कर कट्टी तर्फ महिलाको पारिश्रमिक आयको तिर्नु पर्ने करमा दश प्रतिशत छुट नदिइ गरेको कर निर्धारणको निर्णय र आयकर ऐन २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क लगाउने गरी भएको निर्णय सो हदसम्म मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी हुने ठहर्छ ।

त्यसै गरी अग्रिम कर कट्टी तर्फ कर्मचारीको पोशाक खर्च रकमलाई पारिश्रमिक आय कायम गरी अग्रिम कर कट्टी माग गर्दा कर्मचारीको व्यक्तिगत पारिश्रमिक आयमा गणना गरी जो जसलाई जे जति कर लगाउनु पर्ने हो सो नगरी एकमुष्ट पच्चिस प्रतिशत का दरले अग्रिम कर माग गर्ने गरी गरेको निर्णय मिलेको नदेखिँदा बढेर गरी दिएको छ । यस विषयमा अब जो

जे बुझनु पर्छ बुझी निर्णय गर्नु भनी मिसिल शुरु कार्यालयमा पठाईदिने ठहर्छ । अरुमा पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपसील

माथि ठहर खण्डमा पुनरावेदक करदाताको आ.व. २०६८/०६९ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालयको निर्णयमा आयकर तर्फ Note counting Machine जस्ता सम्पत्तिलाई समूह 'ख' मा राख्नु पर्नेमा समूह 'घ' मा राखी हास खर्च कायम गरी गरेको निर्णय, अग्रिम कर कट्टी तर्फ महिलाको पारिश्रमिक आयको तिर्नु पर्ने करमा दश प्रतिशत छुट नदिइ गरेको कर निर्धारणको निर्णय र आयकर ऐन २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क लगाउने गरी भएको निर्णय मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी हुने ठहरेकोले सो विषयमा करदाताले राखेको रकम कानूनको म्यादभित्र नियमानुसार फिर्ता दिनु वा अर्को आर्थिक वर्षको कर रकममा मिलान गरिदिनु भनी शुरु कार्यालयलाई लेखी पठाइदिनु.....१

माथि ठहर खण्डमा अग्रिम कर तर्फ कर्मचारी पोशाक रकमलाई पारिश्रमिक आय कायम गरी अग्रिम कर कट्टि माग गर्दा कर्मचारीको व्यक्तिगत पारिश्रमिक आयमा गणना गरी जो जसलाई जे जति कर लगाउनुपर्ने हो, सो नगरी एकमुष्ट पच्चिस प्रतिशतका दरले अग्रिम कर माग गर्ने गरी गरेको निर्णय नमिली बदर हुने ठहर भएको हुँदा यस विषयमा जो जे बुझनु पर्छ बुझी पुनः निर्णय गरी पुनरावेदक करदातालाई जानकारी दिनु भनी प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय हरिहरभवनमा लेखी पठाउनु.....२

विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय, काठमाण्डौलाई फैसलाको जनाउ दिनु.....३

सरोकारवाला पक्ष नक्कल माग गर्न आए नियमानुसार नक्कल दिनु.....४

फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गर्नु र शुरु तथा रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु.....५

डम्बरबहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

उक्त रायमा हाम्रो सहमति छ ।

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्ने:-

विश्वराज कुइकेल (शाखा अधिकृत)

इतिसम्बत २०७६ साल असार ८ गतेरोज १ शुभम.....